

Aan: Waterschap Noorderzijlvest

Tevens gestuurd aan: B&W Gemeente Westerkwartier

Gedeputeerde van de Provincie Groningen

Koers Noord

Van: Omwonendencollectief 'Golden Raand' (contact: 5.1.2e, 5.1.2e te Aduard)

Betreft: Bezwaren m.b.t. planning binnenvaart-aanlegplaats aan de E.H. Woltersweg te Aduard

Geachte leden van de Raad van de Gemeente Westerkwartier,

Geachte leden van het Waterschap Noorderzijlvest,

De afgelopen week heeft het college van B & W van de Gemeente Westerkwartier aangegeven niet te zullen meewerken en geen vergunning te zullen verlenen m.b.t. de aanleg van een binnenvaart-aanlegplaats aan de E.H. Wolterweg (Noordzijde). Daar zijn wij als omwonendencollectief blij mee en wij hopen dat zowel de raad van de gemeente als ook het Waterschap Noorderzijlvest in deze visie meegaan. Daartoe willen wij onze bezwaren tegen deze aanlegplaats graag expliciet aan u laten weten.

Achtergrond: De Stad Groningen en Rijkswaterstaat (RWS) hebben een aantal jaren geleden besloten de Gerrit Krol Brug (GKB) over het Van Starckenborgkanaal te vernieuwen [1]. Tegelijk met deze vernieuwing zullen de binnenvaart-ligplaatsen aan de ten NW van de brug liggende Ulgersmakade verdwijnen. Daardoor zullen er in de toekomst ter plaatse geen schepen meer deels in de vaarweg liggen. Het kadegebied zal vergroend worden waardoor het ruimtelijk beeld verbetert terwijl hinder voor de lokale bewoners verdwijnt. Om elders voor de binnenvaart in voldoende aanlegplaatsen te voorzien is een studie gestart naar mogelijke ligplaats-locaties in het hele Eemskanaal-Van Starckenborgkanaal-Prinses Margrietkanaal-traject, van Delfzijl tot Lemmer [2] [3]. Ter vervanging van de Ulgersmakade-ligplaatsen is, volgens arbitraire maatstaven en nipt als grootste 'kanshebber', de locatie aan de E.H.Woltersweg tussen de Dorkwerderbrug en het Aduarderdiep aan de N-zijde van het kanaal aangemerkt, liggend in de landelijke Gemeente Westerkwartier (zie voor locaties bijgaande kaart) [4]. Wij als omwonenden van die locatie vrezen dat de mooie verbeteringen in de stad evenzoveel lelijke verslechtingen bij ons buiten de stad opleveren. Immers de aanleg van ligplaatsen op de huidige voorkeurslocatie, geheel in strijd met het omgevingsplan, zal gepaard gaan met het fundamenteel aantasten van het huidige rustige ruimtelijke beeld. Het veroorzaakt potentieel verlies van het beschermwaardige open, landelijke karakter van dit deel van het Westerkwartier. Daarnaast gaat het zorgen voor behoorlijk wat overlast voor de omwonenden en het omliggende gebied en er verdwijnt een groene oeverstrook met een eigen ecologische waarde.

In het Groningse volkslied wordt de stad Groningen als 'Pronkjewail' (= pronkjuweel) gekenschetst, en de ommelanden als de 'Golden Raand' (= gouden rand) [5]. Wij hebben er als bewoners van het ommeland absoluut geen bezwaar tegen als de stad (het pronkjuweel) fraaier, groener en leefbaarder wordt gemaakt. We hebben er echter duidelijk bezwaar tegen als daaruit voortkomende problemen naar het ommeland (de gouden rand) worden geëxporteerd. Het juweel wordt dan mooier ten koste van de gouden rand, en t netto resultaat is een lelijker geheel.

Middels deze brief verzoeken wij de Gemeente Westerkwartier (als bevoegd gezag) en het Waterschap Noorderzijlvest om in ieder geval **GEEN VERGUNNING of MEDEWERKING te verlenen m.b.t. een binnenvaart-aanlegplaats aan de E.H. Woltersweg (Van Starckenborgkanaal NZ)**. De redenen en onderbouwing van dit verzoek liggen in een veelvoud van bezwaren die hieronder verder worden uitgewerkt en gespecificeerd.

Bezwaren:

- 1) (PROCEDURE) RWS heeft een procedure gevolgd waarin *beperkte belangen* het *algemeen belang* zijn gaan overheersen. RWS heeft een te beperkte opvatting gehanteerd over wie 'stakeholder' c.q. 'belanghebbende' zijn. Selectie en realisatie van een binnenvaart-aanlegplaats op de door RWS bepaalde voorkeurslocatie behelst potentieel een fikse ingreep in het open landschap en gezien het breed gedragen belang daarvan behoren naast overheden en een betrokken branchevereniging ook andere organisaties, bijv. de omwonenden en organisaties in de omgeving die hun belangen of die van natuur of landschap behartigen hierbij betrokken te worden. Dat is tot nu toe niet gebeurd, en de keuze van RWS is derhalve gebaseerd is op een zeer eenzijdige blik. In de studies die tot de huidige voorkeurslocatie hebben geleid [2] [3] [4] overheersten de belangen van de stadspolitiek en de binnenvaart. Het probleem wordt niet opgelost, maar verplaatst, en de burens (de Gemeente Westerkwartier) wordt nu met de hinder opgezadeld en moet nu de andere belangen (aantasting van landschap, donkerte, natuur en hinder voor haar bewoners, etc. zie verderop) gaan afwegen. De bewoners van woon-/werklocaties het dichtst bij de voorkeurslocatie zijn individueel en achteraf over de door RWS gemaakte keuze *ingelicht*, maar ze zijn op geen enkele manier bij het selectie- en beslissingstraject *betrokken*! Met deze brief reageren de meest dichtbij wonenden alsnog, nu in breder verband en als collectief, en gesteund door gelijkgestemde organisaties uit de omgeving.
- 2) (ALTERNATIEVEN) Een probleem wat in de stad gecreëerd wordt moet ten principale niet worden opgelost door het te exporteren naar t ommeland. Er is niet aangetoond dat het probleem niet binnen de gemeente Groningen oplosbaar is. In tegendeel, er zijn locaties binnen de gemeente Groningen die in de (qua omvang beperkte) studie [2] [3] zeer goed scoren en er zijn mogelijke locaties buiten het beschermwaardige open Groninger landschap die niet in de studie bekeken zijn.
- 3) (LICHTVERVUILING) De Gemeente Westerkwartier heeft enkele jaren geleden besloten ten behoeve van het behoud van het typische open landelijke karakter van de gebieden buiten de woonkernen dat er geen grotere nieuwbouw-activiteiten mogen komen die gepaard gaan met lichtvervuiling, tenzij dat aan de bestaande bebouwde kernen gekoppeld is. Hiertoe is een lichtplan met kaart in het besluit opgenomen [6] [7]. Een binnenvaart-ligplaats gaat gepaard met een nevenliggende weg, straatverlichting en verlichting op de schepen die niet thuis horen in dit gebied en er is tevens geen sprake van aansluiting bij een bestaande woonkern. Dit beleid wordt gevoerd om het landelijke karakter binnen de gemeente te handhaven maar ook dieren (bijv. vleermuizen) hebben aantoonbaar problemen met hoge lichtniveau's [8]. In de in opdracht van RWS uitgevoerde studies [2] en [3] wordt expliciet vermeld dat eventuele *'verlichting moet voldoen aan het door de gemeente vastgestelde lichtplan'* maar ook dat RWS *'goede verlichting wenselijk'* acht op de nieuw aan te leggen kade. Het zal duidelijk zijn dat dit laatste in het geheel niet overeenkomt met het vigerende gemeentelijke lichtplan.
- 4) (ARCHEOLOGIE) In de genoemde studies in opdracht van RWS [3] [4] komen veel contradicties voor m.b.t. de archeologische belangen van de E.H.W-locatie. Enerzijds wordt gezegd dat *'rekening dient te worden gehouden met archeologische waarden van het gebied'* en ook dat *'het in een gebied ligt wat deel uitmaakt van een holocene kweldervlakte van (inter)nationaal belang en hoge wetenschappelijke waarde wat de voormalige bedding van het Peizerdiep omvat, en rond 1200 na Chr. door bedijking van het schiereiland Middag fossiel geworden is, met op de oevers liggende wierden'*. Anderzijds wordt in Tabel IV.24 van het Factsheet vermeld dat aanleg van een ligplaats *'niet tot aantasting van bekende archeologische waarden leidt'*. En ook wordt elders tav de archeologie van deze locatie min-of-meer uit het niets gezegd dat *'er geen belemmeringen worden verwacht'*. Wij kunnen dit niet rijmen.
- 5) (GELUID + STANK) De Provincie Groningen heeft beleid geformuleerd ten aanzien van vervuilingen, waaronder geluids-overlast en stank-overlast. Hierin wordt tav geluid aangegeven dat langdurige belasting met geluid tot persoonlijke schade kan leiden en dat derhalve *geluidsoverlast, vooral in de nacht, terug gedrongen moet worden* [9A]. Ook t.a.v. geur-overlast wordt aangegeven dat langdurige blootstelling, ook aan lage non-toxische geuren/stank een sterke negatieve invloed op de woonbeleving en psychische gezondheid kan hebben [9B]. Beiden vervuilingstypen zullen significant toenemen door af- en aan-merende schepen en hun generatoren die tijdens het liggen dag-en-nacht draaien t.b.v. de eigen elektriciteitsvoorziening. Dit is voor omwonenden een zwaarwegend bezwaar. (NB: stank- en geluidsoverlast

waren o.a. voor de Gem. Groningen motieven om de locatie 'Ulgersmakade' te sluiten. Het verplaatsen naar een stil gebied buiten de stad is dan nog meer onlogisch en kan uitmonden in groot landschappelijk verlies).

- 6) (ECOLOGIE) De ecologische waarde van het ter plaatse aan het kanaal grenzend weidegebied zal afnemen. RWS heeft er nog geen onderzoek naar laten doen, maar wel een advies laten uitbrengen waarin op dit punt (zonder enige onderbouwing) *geen probleem* zou bestaan. Dat is procedureel en inhoudelijk onjuist. Dit gebied is een broed- en fourageergebied in voorjaar en zomer, en fourageer- en rustgebied in najaar en winter. Door de te verwachten vaarbewegingen, licht-, geluids- en stank-overlast, maar ook door het onttrekken van weidegebied grenzend aan het kanaal t.b.v. uitgraven van een aanlegplaats en het verharden van een nevenliggende strook/weg, zal dit een negatieve uitwerking hebben op de vogelpopulaties in het gebied [10].
- 7) (NAT. LANDSCHAP M-H) De geplande locatie ligt midden in het beschermde landschap van het gebied Middag-Humsterland en is onderdeel van het Nationaal Landschap Middag-Humsterland. Voor dit gebied gelden stimulerende en beperkende maatregelen om het historisch, landelijk en archeologisch belangrijke gebied onverstoord te laten [11] [12]. Het gebied is al een Nationaal Landschap en is kandidaat geweest voor toekenning als UNESCO Werelderfgoed en er zijn initiatieven gaande om die toekenning in de komende ronde te realiseren, o.a. vanwege de samenhang met het reeds bestaande UNESCO Werelderfgoed Waddenzee [13]. Aanleg van een aanlegplaats voor binnenvaart past ons inziens daar niet bij.
- 8) (GROOTTE) De gemeente Westerkwartier dient zich te realiseren dat bij het beoordelen van een verzoek om vergunning voor een aanlegplaats ter vervanging van de 550m Ulgersmakade RWS nu 600m kade voorstelt voor 4 ligplaatsen, maar dat deze voorkeurslocatie is uitzocht omdat die de mogelijkheid biedt om uit te breiden tot 1000m kade voor 5 ligplaatsen incl. een auto-afzetplaats en een parkeerplaats. Bij de afwegingen van RWS [2] [3] om tot een voorkeurslocatie te komen speelt de uitbreidingsmogelijkheid expliciet en niet voor niets mee. Ook komt in RWS rapporten [14] de mogelijkheid van 'dubbel parkeren' aan de orde waarbij de ligplaats dubbel zo breed zou moeten worden om geen hinder voor langsvarend vrachtverkeer op te leveren. Effectief wordt zowel bij verlenging als verbreding potentieel al een voorschot genomen op een nog grotere ingreep in het landschap, en is er meer sprake van een lokale haven dan een aanlegplaats, wat nog meer onwenselijk is.
- 9) (NOODZAAK) Uit de door RWS gepresenteerde studie [2] blijkt dat er qua aantal aanlegplaatsen op het onderzochte traject geen acuut probleem bestaat en er dus geen reden is tot haast of een spoedprocedure. Op blz. 11 valt te lezen dat er '*geen groei zit in het aantal passerende schepen*' en dat al sinds 2004 sprake is van een *daling*. Toch wordt uitgegaan van een gelijkblijvend aantal passerende schepen tot 2040 (groeipercentage 0%). Er zijn dus in ieder geval niet *meer* aanlegplaatsen nodig in de te voorziene toekomst. In strijd met deze kennis komt RWS tot de voorkeurslocatie E. H. Woltersweg mede vanwege de uitbreidingsmogelijkheid die ze daar ziet, maar er is dus feitelijk geen reden om bij de locatiekeuze de uitbreidingsmogelijkheid mee te laten spelen. Er wordt nu bij pieken de wens ervaren voor één extra ligplaats. Nu de regelgeving voor de zgn. kegelligplaats nabij het Zonnethermie-park Dorkwerd is versoepeld kan die extra ligplaats zonder problemen gevonden worden door aanleg voor de reguliere binnenvaart op die (weinig gebruikte) kegelligplaats toe te staan.
- 10) (VERGUNNING) Voor zover er haast wordt ervaren om tot besluitvorming te komen t.a.v. een nieuwe ligplaats komt dat voort uit de sinds oktober 2021 vastgelegde wens van de gemeenteraad Groningen "*om de ligplaatsen aan de Ulgersmakade zo spoedig mogelijk te verplaatsen naar een locatie buiten de stad. Dit in verband met overlast bij bewoners door scheepsgeneratoren (geluid en wellicht luchtkwaliteit) en geluid van schepen die afmeren*". De efficiënte combinatie van de werkzaamheden ter vervanging van de Gerrit Krolbrug en het verplaatsen van deze stadse problemen naar het buitengebied mag ons inziens niet leiden tot spoedprocedures of een minder uitgebreide procedure (zoals een BOPA) om te beoordelen of hier in het buitengebied afgeweken gaat worden van het omgevingsplan.

- 11) (VEILIGHEID en HANDHAVING) Wij zien als omwonenden potentiële problemen met handhaving van het volgen van regels tav veiligheid en het voorkomen van geluids-, stank- en lichthinder, mocht de aanlegplaats op de EHWeg-locatie gerealiseerd worden. Ook bij de Ulgersmakade naast de Gerrit Krol-brug in de stad Groningen zijn er regelmatig klachten hieromtrent en laat handhaving te wensen over, en dat is in bebouwde kom van de stad. Een eventuele ligplaats aan de E.H. Woltersweg zal geheel buiten de bebouwde kom vallen en handhaving zal dan om extra inzet van toezichthoudende instanties vragen, wat waarschijnlijk grotendeels neerkomt op gemeentelijke beampten. We vragen ons af of de gemeente zich dat realiseert en daarvoor de personele inzet kan leveren, en dan nog vrezen we dat dit niet zal leiden tot het goed navolgen van alle regels, waar wij als omwonenden dan de prijs voor betalen.
- 12) (VISUELE HINDER) De in het plan van RWS beoogde aanlegplaats zal bijna een kilometer lang worden en zal potentieel ruimte bieden aan een muur van (o.a.) containerschepen die het gebied in ernstige mate in landschappelijk opzicht zullen vervuilen (zie onderstaan de foto's). De E.H. Woltersweg is (via de Dorkwerderbrug) een van de routes om Middag - Humsterland te bezoeken en om van de landschappelijke schoonheid, ruimte en rust ervan te genieten. Een kilometer lange - metershoge wand van containers vormt geen positieve bijdrage aan de entree van het gebied en levert helemaal geen positieve bijdrage aan de instandhouding van het te beschermen oudste cultuurlandschap van Europa (!). Het zal zeker ook niet bevorderlijk zijn voor plaatsing van dit gebied op de Unesco Werelderfgoedlijst. Maar bovenal is de *landschappelijke vervuiling* een groot bezwaar voor de omwonenden, die allen kortere of langere tijd geleden in dit gebied zijn gaan wonen juist vanwege het open, rustieke karakter van het landschap, wat door de beoogde aanlegplaats feitelijk teniet zal worden gedaan.

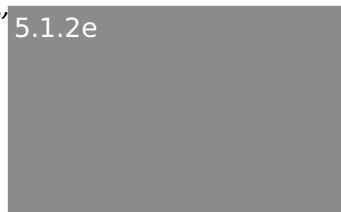
Container-binnenvaartschip varende in het Van Starckenborgkanaal ter hoogte van de E.H. Wolterweg, foto genomen vanaf de tegenoverliggende kade (Gaaikemadijk) vanaf ooghoogte, als indicatie voor de potentieel permanente grote visuele vervuiling van een eventuele aanlegplaats op deze locatie.

TOT SLOT: Het zal duidelijk zijn dat wij als omwonendencollectief 'Golden Raand' de gouden rand rond de stad die tevens ons landelijk thuis is willen behouden in zijn huidige vorm waarin wij ons gesteund weten door lokale en regionale besluitvorming en visie (zie boven). Naar ons aller mening past daar GEEN BINNENVAART-LIGPLAATS aan de E.H. WOLTERSWEG tussen de Dorkwerderbrug en het Aduarderdiep in !

Met vriendelijke groet,

Omwonendencollectief 'Golden Raand' 5.1.2e

(namens dezen: 5.1.2e)

We zijn uiteraard bereid deze brief mondeling of schriftelijk toe te lichten indien gewenst.

Tevens zien we een reactie van de Gemeenteraad Westerkwartier tegemoet, bij voorkeur, gezien de urgentie van de zaak, binnen ca twee weken..

N.B: In ons initiatief om bezwaar te maken tegen een binnenvaart-ligplaats aan de E.H. Woltersweg krijgen we veel steun en ondersteuning van lokale en regionale organisaties zoals bijv. de Vereniging Dorkwerd en Omgeving (DeO) en de Stichting Nationaal Landschap Middag-Humsterland waarbij de redenen van die steun steeds in lijn zijn met een of meerdere boven geformuleerde bezwaren.

Omwonendencollectief 'Golden Raand'

A 5x3 grid of 15 identical gray squares. Each square contains the text "5.1.2e" in a light gray, sans-serif font, centered within the square. The text is repeated in every cell of the grid.

- [1] 'Vervanging Gerrit Krolbrug – kansen en moties' – Gem Groningen B&W (2021)
- [2] 'Ligplaatsonderzoek hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl' - Witteveen & Bos, Koers Noord en Royal Haskoning - in opdracht van RWS (2025)
- [3] 'Onderzoek verplaatsing ligplaatsen Gerrit Krolbrug – Witteveen & Bos, Koers Noord en Royal Haskoning - in opdracht van RWS-Noord-Nederland (2023)
- [4] 'Ligplaatsen Evert Harm Woltersweg' – samenvattend memo - Witteveen & Bos, Koers Noord en Royal Haskoning - in opdracht van RWS (2025)
- [5] 'Van Lauwerszee tot Dollard tou...' <https://www.provinciegroningen.nl/over-groningen/gronings-volkslied/>
- [6] 'Voorgesteld lichthinderbeleid Groningen'
<https://geoportaal.provinciegroningen.nl/portal/home/item.html?id=53963e00993943d59c0d2846c57b5e65>
- [7] 'Licht wordt gedimd in Westerkwartier om lichtvervuiling tegen te gaan'
<https://www.rtvnoord.nl/nieuws/1015008/licht-wordt-gedimd-in-westerkwartier-om-lichtvervuiling-tegen-te-gaan>
- [8] 'Provincie dreigt Stad met 100.000 euro boete voor overtreden vleermuisregels' -
<https://www.rtvnoord.nl/misdaad/1374549/provincie-dreigt-stad-met-100000-euro-boete-voor-overtreden-vleermuisregels>
- [9] Milieumonitor Provincie Groningen 'De staat van Groningen', 9A: <https://destaatvangroningen.nl/mmp-geluid.html> en 9B: <https://destaatvangroningen.nl/mmp-geur.html>
- [10] SOVON-report 2025: 'Broedvogels in Nederland 2024', <https://pub.sovon.nl/pub/publicatie/22442>
- [11] 'Middag-Humsterland en Reitdiep' – Rijksdienst voor cultureel erfgoed, Ministerie van OCW (2022)
- [12] 'Visie Middag-Humsterland: Behoud en ontwikkeling van het enige nationale landschap in de provincie Groningen' – Visie-document voormalige Gem Zuidhorn, nu Gem Westerkwartier (2017)
- [13] 'Middag-Humsterland op de Werelderfgoedlijst' – Brochure/Manifest Initiatiefgroep Middag-Humsterland Werelderfgoed (2017)
- [14] Tekening E. H. Woltersweg, Hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl, RWS Planuitwerking VenR HLD-2025

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 4, 5